

РЕЦЕНЗІЇ І БІБЛІОГРАФІЯ

ГОШОВСЬКИЙ Ярослав Олександрович

доктор психологічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогічної та вікової психології Волинського національного університету імені Лесі Українки

СІМ'Я ТА ОСВІТНІ ІНСТИТУЦІЇ: ПСИХОЛОГІЯ СИСТЕМНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

СЕДИХ К.В. Психологія взаємодії систем: «сім'я та освітні інституції» / К.В. Седих. – Полтава : Довкілля–К, 2008. – 228 с.

Монографія присвячена досить новій галузі — психології систем, яка стрімко розвивається останніми роками. Вперше розглянуто широке коло питань, які пов'язані з різними аспектами таких систем як «сім'я» і «освітні інституції». Обґрунтовані теоретичні засади та практичні чинники взаємодії між цими системами.

Видання адресоване психологам, психотерапевтам, соціальним працівникам, студентам та всім, хто цікавиться проблемами психології і питаннями сім'ї.

Перед освітніми системами цивілізованих країн на зламі тисячоліть особливо гостро постають проблеми залучення інноваційних технологій у реальну соціально-педагогічну практику з метою покращання інтелектуального й культурологічного потенціалу суспільства. У контексті численних соціально-психологічних детермінант і плетиві різнотипних синдромів, стимулюючих повноцінний перебіг особистісного становлення, одне з чільних місць посідає континуум «сім'я – освітня інституція». Побутування гуманістичної віри в те, що генерації, які виросли в нуклеарних родинах та навчаються в загальноосвітніх школах, спроможні до продовження подальшого прогресу, на

жаль, досить часто загрожується численними прикрими викликами і фактами на шталт руйнації сімейних цінностей і традицій, стагнації у шкільних реформах і програмах, депривації в дистантних і девіантних сім'ях тощо. Тому монографія Седих К.В., присвячена широкому контекстному осмисленню психологічних особливостей і тонкощів взаємодії сім'ї з освітніми соціальними інституціями, висувається в ранг актуальних і потрібних досліджень насамперед у сферах вікової, педагогічної, сімейної психології.

У монографії здійснено широкий аналіз феноменів взаємодії в концепціях генетичної психології, конструктивізму, нарративної теорії, системної та комунікативної теорій, а також детально висвітлено традиційні та сучасні підходи до психолого-педагогічної взаємодії в освітніх інституціях. Обрані дослідницею ключові тематичні лінії розкриті на рівні багатопланових наукових студій, зокрема крізь призму вивчення особливостей і закономірностей перебігу процесів взаємодії сім'ї як системи в різних культурно-історичних та етнічних спільнотах. Такий фундаментальний крос-культурний підхід справляє позитивне враження детальної і цілісної вивченості, адже поява у вітчизняному науковому просторі презентованого різновекторного дослідження є потрібною і корисною справою, оскільки заповнюється певна ніша і прогалина у складному і недостатньо глибоко вивченому ракурсі – сімейно-освітній інституційний симбіоз. Виважений синтетизм дозволив цілісно й досить інноваційно розкрити основні функціонально-семантичні напрями взаємодії сім'ї з освітніми соціальними інституціями, окреслити базові теоретичні постулати і підтвердити їх результатами емпіричного дослідження.

Імпонує архітектоніка монографії Седих К.В., яка побудована за принципами надійності й достовірності, а також відзначається цікавими науковими результатами, надаючи окремим теоретичним викладкам самостійної наукової новизни та безпосередньої практичної значущості (насамперед ідеться про сімейні системні тренінги як спосіб оптимізації взаємодії в системі «сім'я – освітня інституція»).